

Nr 123.

Ankom till riksdagens kansli den 23 maj 1936 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl. under budgetåret 1936/1937.

(4:e avd.)

Uti propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1936/1937 har Kungl. Maj:t, under åberopande av det vid propositionen under rubrik »Utgifterna. För flera huvudtitlar gemensamma frågor. 4. Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl.» fogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden, föreslagit riksdagen dels godkänna de av föredragande departementschefen förordade grunderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl. under budgetåret 1936/1937, dels ock besluta, att dyrtidstillägg åt befattningshavare och pensionärer vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk, domänverket och statens reproduktionsanstalt eller vid av nämnda verk övertagna företag eller inrättningar samt dyrtidstillägg åt befattningshavare vid bank- och fondinspektionen, sparbanksinspektionen, försäkringsinspektionen och statens pensionsanstalt skola utgå av de medel, av vilka verkets eller institutionens omkostnader i övrigt bestridas, samt att, där arbetslönerna vid försvarsväsendets verkstäder och fabriker m. fl. anläggningar äro uppdelade i grundlöner och dyrtidstillägg, kostnaderna för dyrtidstilläggen skola bestridas från vederbörande underhålls- och anskaffningsanslag.

I enlighet med grunderna för kamrarnas remiss av statsverkspropositionen behandlar utskottet denna framställning med undantag av de delar, som beröra befattningshavare vid till jordbruksdepartementet hörande verk och myndigheter samt pensionsstaterna.

Vidare har Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen under de huvudtitlar, vilka äro föremål för statsutskottets handläggning, föreslagit riksdagen att till bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg för budgetåret 1936/1937 såsom förslagsanslag anvisa:

under andra huvudtiteln	kronor	1,000,000
» tredje »	»	150,000
» fjärde »	»	3,905,000
försvarsdepartementet	kronor	25,000
lantförsvaret	»	2,650,000

sjöförsvaret	kronor	1,100,000
flygvapnet	»	130,000
under femte huvudtiteln	kronor	3,900,000
» sjätte »	»	140,000
» sjunde »	»	1,850,000
» åttonde »	»	6,200,000
» tionde »	»	660,000

De grunder för dyrtidstilläggets fastställande som beslutades av 1933 års riksdag, blevo på förslag av Kungl. Maj:t godkända utav 1934/1935 års riksdagar att lända till efter rättelse för budgetåren 1934/1935 och 1935/1936. I kungörelsen den 28 juni 1935 (nr 385) har sålunda förordnats, att samma grunder som föreskrivits genom 1933 års riksdags beslut skulle gälla för beräkning av dyrtidstillägg även under nu löpande budgetår. Dyrtidstillägg hava i enlighet härmed under senare halvåret 1935 utgått med 28 % å oreglerad och 10 % å reglerad avlöning. Beträffande tjänstepensioner har dyrtidstillägget utgått med 12 % å tilläggsunderlaget samt beträffande familjepensioner efter 28 % å tilläggsunderlaget, om pensionen är oreglerad, och efter 15 % å tilläggsunderlaget, därest pensionen är nyreglerad. För första kvartalet 1936 hava dessa procenttal stigit med 1 enhet. Denna stegring kvarstår under innevarande kvartal.

Utskottet.

Av statsverkspropositionen framgår, att de beräkningar, som legat till grund för de äskade anslagsbeloppen, grunda sig på ett indextal av 156. Såsom det ovan anförda utvisar har emellertid under innevarande år en stegring av det procenttal, efter vilket dyrtidstillägg utgå, inträtt och detta procenttal har numera grundats på levnadskostnadsindex 158.

Utskottet har icke ifråga om grunderna för dyrtidstilläggens utgående under budgetåret 1936/1937 ansett anledning föreligga att frångå Kungl. Maj:ts förslag, som ansluter sig till nu gällande bestämmelser. I fråga om anvisande av för nämnda budgetår erforderliga medel har utskottet emellertid ansett, att den inträdda stegringen av det procenttal, efter vilket dyrtidstilläggen utgå, och den höjda levnadskostnadsindexen bör föranleda, att en omräkning sker ifråga om anslagen, så att man därvid utgår från en levnadskostnadsindex av 158 och nu gällande procenttal även för kommande budgetår. Utskottet håller nämligen före, att en sådan omräkning är av behovet påkallad med hänsyn till budgetens hållbarhet. Utskottet har i enlighet härmed låtit verkställa nedanstående beräkning av utgifterna å samtliga allmänna dyrtidstilläggsanslag.

Beräkning av dyrtidstilläggsanslagen vid index 156 och 158.

	Index 156 (Statsverks- propositionen)	Index 158
1. Allmänna anslagen till dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst å huvudtitlarna II—X och XIII:		
Andra huvudtiteln	1,000,000	1,070,000
Tredje »	150,000	165,000
Fjärde »		
Departementet	25,000	28,000
Lantförsvaret	2,650,000	2,900,000
Sjöförsvaret	1,100,000	1,200,000
Flygvapnet	130,000	200,000
Femte huvudtiteln	3,900,000	4,250,000
Sjätte »	140,000	155,000
Sjunde »	1,850,000	2,050,000
Åttonde »	6,200,000	6,500,000
Nionde »	900,000	970,000
Tionde »	660,000	720,000
Riksdagen och dess verk	58,000	65,000
	Säger 18,763,000	20,273,000
2. Anslaget till dyrtidstillägg åt lärare vid vissa statsunderstödda m. fl. anstalter	19,500,000	20,200,000
3. Anslagen till dyrtidstillägg åt f. d. civila och militära befattningshavare samt åt deras änkor och barn m. fl.		
f. d. civila befattningshavare	3,200,000	3,450,000
Pensionsberättigade änkor och barn efter civila befattningshavare	1,850,000	1,950,000
f. d. militära befattningshavare	1,600,000	1,750,000
Pensionsberättigade änkor och barn efter militära befattningshavare	550,000	580,000
Pensionärer vid riksdagen och dess verk	7,300	7,800
	Säger 7,207,300	7,737,800
4. Anslaget till dyrtidstillägg åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare (beslutat) ...	1,000,000	1,000,000
5. Anslagsposter till dyrtidstillägg, ingående i andra anslag (beslutade med ett obetydligt undantag)	488,000	488,000
6. Anslagsposter till dyrtidstillägg, som täckas av medel å specialbudgeter (beslutade)	98,000	98,000
	Summa 47,056,300	49,796,800

Ökningen å ovannämnda anslag belöper sig alltså till cirka 2.7 miljoner kronor. Härvid må dock uppmärksammas, att hänsyn vid dessa beräkningar särskilt tagits till vissa i samband med en ny försvarsorganisation uppkommande merkostnader (jfr prop. nr 228 punkt 33). Dessutom tillkomma emellertid ökade dyrtidstillägg för affärsverken. Med utgångspunkt från de till grund för beräkningarna i statsverkspropositionen liggande uppgifterna inträder här en ökning av cirka 1.7 miljon kronor vid en levnadskostnadsindex av 158.

Under åberopande av vad sålunda anförts, får statsutskottet beträffande till utskottets handläggning överlämnade frågor hemställa,

att riksdagen må

a) beträffande befattningshavare, hörande under andra—åttonde samt tionde huvudtitlarna, med anledning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag godkänna de av departementschefen i statsrådsprotokollet över finansärenden den 3 januari 1936 förordade grunderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl. under budgetåret 1936/1937;

b) för budgetåret 1936/1937 såsom förslagsanslag anvisa till dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst

under andra	huvudtiteln		kronor	1,070,000
» tredje	»		»	165,000
» fjärde	»	försvarsdeparte-		
		mentet	»	28,000
» »	»	lantförsvaret ..	»	2,900,000
» »	»	sjöförsvaret ..	»	1,200,000
» »	»	flygvapnet	»	200,000
» femte	»		»	4,250,000
» sjätte	»		»	155,000
» sjunde	»		»	2,050,000
» åttonde	»		»	6,500,000
» tionde	»		»	720,000;

c) besluta,

att dyrtidstillägg åt befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk eller vid av nämnda verk övertagna företag eller inrättningar samt dyrtidstillägg åt befattningshavare vid bank- och fondinspektionen, sparbanksinspektionen och försäkringsinspektionen skola utgå av de medel, av vilka verkets eller institutionens omkostnader i övrigt bestridas,

samt att, där arbetslönerna vid försvarsväsendets verkstäder och fabriker m. fl. anläggningar äro uppdelade i grund-

löner och dyrtidstillägg, kostnaderna för dyrtidstilläggen skola bestridas från vederbörande underhålls- eller anskaffningsanslag.

Stockholm den 23 maj 1936.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Johansson* i Fredrikslund, *Nilsson* i Gränebo, *Oscar Olsson*, *Asplund*, *Borell*, *Wallés*, *Nylander*, *Nilsson* i Fredriksfält, *Jonsson* i Lycksele, *Sandén*, *Tham* och *Bäcklund*, samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Råstock, *Jansson*, *Strindlund*, *Törnkvist* i Karlskrona, *Holmgren*, *Eriksson* i Stockholm, *Jeppsson*, *Andersson* i Höör, *Persson* i Falla, *Svensson* i Grönvik, *Jonsson* i Eskilstuna och *Holmström*.
